

Chemotherapie

Chemotherapie is het gebruik van geneesmiddelen om kankercellen te doden en/of hun groei te beperken. We gebruiken chemotherapie om veel verschillende kanker types te behandelen, vaak samen met chirurgie, radiotherapie en andere behandelingen zoals hormoontherapie, doelgerichte en immuuntherapie.

HOE WERKT CHEMOTHERAPIE?

Chemotherapie wordt via het bloed in het hele lichaam verspreid en kan op deze manier kankercellen vrijwel overal in het lichaam bereiken. Chemotherapie grijpt in op het groeiproces van kankercellen door bv de celdeling te beperken. Er zijn tientallen soorten chemotherapie die elk op een verschillende manier de groei van de kanker trachten af te remmen. Kankercellen reageren anders op de verschillende types chemotherapie. Om een zo goed mogelijk resultaat te bereiken, bestaat de behandeling daarom vaak uit een combinatie van verschillende chemotherapieën. Deze vullen dan elkaars als het ware aan en remmen samen de groei van de kankercellen sterker af.

De gevoeligheid van kankercellen voor chemotherapie kan tijdens de behandeling afnemen. Wanneer resistentie optreedt, reageren kankercellen helemaal niet meer op de tot dan toe gebruikte medicijnen. Dan moet de combinatie medicijnen aangepast worden, of moet men de behandeling onderbreken.

Sommige soorten kanker zijn minder of helemaal niet gevoelig voor chemotherapie. Dan gebruikt men geen chemotherapie. Het innemen van andere medicijnen kan het effect van de chemotherapie beïnvloeden. Het is daarom belangrijk te vermelden aan de behandelende arts indien er andere medicatie, vitaminen, homeopathische middelen gebruikt worden.

DOEL VAN DE CHEMOTHERAPIE

Chemotherapie kan om verschillende redenen gegeven worden.

- Het kan worden toegediend als een curatieve behandeling. Sommige soorten kanker reageren goed op chemotherapie. De behandeling richt zich dan op genezing. Het doel is het vernietigen van alle kwaadaardige cellen.
- Chemotherapie kan een aanvullende behandeling zijn na een voorgaande behandeling, bijvoorbeeld na een operatie. Dit wordt adjuvante behandeling genoemd. Het doel is om eventueel achtergebleven kankercellen na de operatie te vernietigen of kleine uitzaaiingen te vernietigen. Het vergroot de kans op genezing en verkleint de kans op terugkeer van de kanker.
- De chemotherapie wordt soms ook vóór een andere behandeling toegediend. Dit wordt een neo-adjuvante behandeling genoemd. Het doel is hierbij om de tumor te verkleinen om de volgende behandeling zoals chirurgie te vergemakkelijken.
- Het kan ook toegepast worden wanneer er uitzaaiingen zijn. Het doel is dat de uitzaaiingen kleiner worden en niet verder groeien en om de levenskwaliteit te verbeteren door symptomen te verzachten.

HOE VERLOOPT DE CHEMOTHERAPIE?

De chemotherapie wordt meestal toegediend op het oncologische dagziekenhuis.

Chemotherapie wordt vaak toegediend via de mond (tablet of capsule) of rechtstreeks in een ader door middel van een injectie of een infuus (intraveneus).

De keuze van de toedieningsweg wordt bepaald door het type geneesmiddel dat voorgeschreven werd. Indien de chemotherapie via intraveneuze weg wordt toegediend, wordt in meeste gevallen een poortsysteem (Port-A-Cath) geplaatst.

De behandeling met chemotherapie wordt toegediend met tussenpozen, dit wordt een kuur genoemd. Dit betekent dat er één of meerdere dagen een behandeling wordt toegediend en daarna volgt een rustperiode van één of meerdere weken. Deze rustperiode laat het lichaam toe te herstellen van ongewenste nevenwerkingen. Een chemokuur wordt meestal meerdere keren toegediend. De totale duur van de chemotherapie behandeling hangt af van de aard van de ziekte en het resultaat van de behandeling.

WAT ZIJN DE BIJWERKINGEN?

Chemotherapie valt niet alleen de kwaadaardige cellen aan, maar ook alle normale cellen die zich snel vermenigvuldigen. Vooral het beenmerg (dat instaat voor de productie van bloedcellen), het spijsverteringsstelsel, het voortplantingssysteem en de haarwortels zijn er bijzonder gevoelig aan. Daarom zijn ook vermoeidheid, bloedarmoede, gebrek aan witte bloedlichaampjes, misselijkheid, braakneigingen en haarverlies mogelijke of zelfs vaak voorkomende bijwerkingen, afhankelijk van het type chemotherapie. Toch kan hun intensiteit verschillen van persoon tot persoon. Bovendien zijn ze van voorbijgaande aard. De normale weefsels bezitten immers sterke regeneratiecapaciteiten. Daardoor kan het lichaam bij het stopzetten van de behandeling vrij snel de schade herstellen.

Belangrijke om te weten: er bestaat geen verband tussen de doeltreffendheid van de chemotherapie en de aanwezigheid of intensiteit van bijwerkingen. Bij de start van de behandeling worden de eventuele bijwerkingen besproken met de arts en verpleegkundige.

WANNEER UW (HUIS)ARTS OF (THUIS)VERPLEEGKUNDIGE RAADPLEGEN?

Bij volgende klachten neemt u nog diezelfde dag contact op met uw (huis)arts of (thuis)verpleegkundige:

- tekenen van infectie en koorts boven de 38°C, al dan niet gepaard met koude rillingen
- indien u langer dan 1 dag last heeft van overvloedig braken of diarree
- blauwe plekken, zonder dat u bent gevallen of zich hebt gestoten
- bloed in ontlasting of urine
- Kortademigheid
- plotse huiduitslag
- pijnlijke plekjes in de mond en moeite of pijn bij het slikken,
- wondjes die langer dan een half uur bloeden
- elk ander nieuw verschijnsel waarvan u vermoedt dat het in verband staat met uw behandeling.